

NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ny landskapslag om rätt att utöva näring

1993-94

nr 13

FR nr 40

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar en ny landskapslag om rätt att utöva näring. Förslaget innebär att myndiga fysiska personer med hembygdsrätt har **näringsrätt med stöd av lag** och att myndiga fysiska personer utan hembygdsrätt samt alla juridiska personer kan ansöka om **beviljad näringsrätt**.

Den allmänna skyldigheten att göra näringsanmälan föreslås slopad, i stället föreslås landskapsstyrelsen kunna påföra en anmälningsskyldighet för utövande av viss näring.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker landskapsstyrelsens förslag med vissa kommentarer och några mindre tekniska ändringar.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Möjligheten att inskränka rätten att i landskapet utöva näring utgör en av hörnpelarna i det åländska självstyrelsesystemet. Bestämmelsen infördes i självstyrelselagen uttryckligen i syfte att stärka nationalitetsskyddet och i samma syfte har landskapet beretts möjlighet att behålla bestämmelserna även efter EES-avtalets ikraftträdande och efter en eventuell anslutning till Europeiska unionen. Utskottet önskar därför betona att begränsningarna i rätten att idka näring inte primärt skall utnyttjas i konkurrensbegränsande syfte något som även framgår av landskapsstyrelsens tillståndsprinciper. Enligt dessa principer kan näringsrätt förvägras av konkurrensskäl endast om den tilltänkta näringsverksamheten står i konflikt med det åländska nationalitetsskyddet genom att äventyra en fungerande, konkurrensmättad marknad eller näringsgren.

Detaljmotivering

1 § Ändringarna är av teknisk natur.

13 § Utskottet föreslår att ikraftträdelsedatumet skall lämnas öppet för landskapsstyrelsens avgörande.

14 § (Ny) Utskottet föreslår att det till lagen fogas en övergångsbestämmelse enligt vilken juridiska personer, som när lagen träder i kraft utövar näring med stöd av nu gällande landskapslag om rätt att idka näring, skall ha rätt att fortsätta sin näringsutövning enligt den gällande lagen även efter det att den nya lagen trätt i kraft.

Enligt 73 § i den nya självstyrelselagen har såväl fysiska som juridiska personer som då den nya lagen träder i kraft utövar näring med stöd av den tidigare självstyrelselagen rätt att fortsättningsvis utöva näring med stöd av den gamla lagen.

Eftersom reglerna för fysiska personers rätt att med stöd av lagen bedriva näring inte föreslås ändrade finner utskottet inte något behov av övergångsstadgande för fysiska personer. Med beaktande av att näringsrätt enligt lag för sådana juridiska personer vars samtliga styrelsemedlemmar har hembygdsrätt eller har varit bosatta fem år i landskapet slopas genom lagförslaget behövs enligt utskottets bedömning den föreslagna övergångsbestämmelsen. Genom övergångsbestämmelsen förhindras att de juridiska personer som efter den nya självstyrelselagens ikraftträdande den 1 januari 1993 inlett sin näringsverksamhet på basen av näringsrätt enligt lag, blir tvugna att till landskapsstyrelsen inkomma med anhållan om näringsrätt. Utskottet konstaterar att övergångsbestämmelsen överensstämmer med landskapsstyrelsens intentioner att minska arbetsmängden.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 26 maj 1994 inbegärt näringsutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Anders Eriksson och lagberedningssekreteraren Lotta Wickström-Johansson.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Boman, viceordföranden Harry Eriksson samt ledamöterna Abrahamsson, Häger och Sjöblom.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget med följande ändringar:

LANDSKAPSLAG **om rätt att utöva näring**

(Ingressen lika som i framställningen).

**1 kap.
Allmänna bestämmelser**

1 §

Tillämpningsområde

(1-2 mom. lika som i framställningen).

Den som utövar näring på ett fartyg som avses i 2 mom. skall vara myndig och inte vara försatt i konkurs.

Den som inleder näringsutövning på ett fartyg som avses i 2 mom. skall anmäla detta till landskapsstyrelsen innan verksamheten inleds.

2 §

(Lika som i framställningen).

**2 kap.
Rätt att utöva näring**

3 - 6 §§

(Lika som i framställningen).

**3 kap.
Reglementering av näring**

7 - 10 §§

(Lika som i framställningen).

**4 kap.
Kompletterande bestämmelser**

11 - 12 §§

(Lika som i framställningen).

**13 §
Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den
(2 mom. lika som i framställningen).

14 §

Övergångsbestämmelse

Juridiska personer, som när denna lag träder i kraft utövar näring med stöd av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57), har rätt att fortsätta sin näringsutövning med stöd av bestämmelserna i den lagen.

Mariehamn den

Ordförande

Tage Boman

Sekreterare

Susanne Eriksson